

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kü-
ldendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzetűri hirtet-
tésnél olcsóbb. Nyiltter
sora 25 kr. Belyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden Kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Gabonaszárdazás.

(Cephus pygmaeus, Halmwasep)

Bácska jun 8-iki számában jeleztem, hogy e darázs buzavetéseinket megtámadta, s ugyanakkor ígértem annak idején bővebb értesítést adni az általa okozott kárról, valamint rövid ismertetését s az ellene alkalmazható irtási módokat is közölni.

Jelenleg, midőn már a kevésbé gyakorlott szem is az általa megtámadott buzaszálakat könnyen különböztetheti meg az egészségesektől, lehetek már azon helyzetben, hogy ígérete-
met beválttam.

Legelőször is örömmel kell constatónom a tényt, hogy e darázs által okozott kár ez idén nem lesz nagyon érezhető, miután maga a természet gondoskodott tulszaporodásuk megakadályozásáról, mert épen al kor, midőn e darázs párzási és peterakási ideje volna, hűvös, esős vagy borus volt az időjárás, mi szaporodásukat lényegesen gátolta. Maga a buzaszár pedig dacára annak, hogy azt nevezett darázsunk álcája belülről rágja, az elegendő nedvesség következtében oly nedves és erős maradt, hogy bár silányabb, de mégis fejleszt kalászokat

Igy ez idén maga a természet mentette meg vetéseinket, jövőre nézve pedig, midőn a baj jelentékeny nagyságra is emelkedhetik, ismerünk óvintézkedéseket, melyek alkalmazása által azt minden nagyobb fáradság és költség nélkül elhárítjuk.

E darázs május és június hónapokban könnyen észrevehető az általa ellepett vidékekben a vetések melletti virágokon s fényes fekete mintegy 6 mm hosszú teste, sárgán gyűrűzött s oldalról összenyomott potroha, valamint gömbölyű nagy feje, s hosszú végük felé vastagodó csápjai által könnyen különböztethető meg más hozzá hasonló darázstól.

Ha szép, derült az időjárás, a legnagyobb élénkséggel repdes virágról virágra s kutatja

azoknak méznedvét, miközben szivélyes viszonyok is kötetnek egymás között

A nőstények ritkábbak, s e miatt különös becsülésben részesülnek a hímek részéről, és sokszor négy öt hím is veszekedik egy nőstény birhatásáért. Ily tusában gyakran lehet őket találni, a midőn is egy csomóba keverődnek.

Ez idén azonban nagyon mostoha volt irányukban az anyatermesztet, mert a folytonos esőzés és borus idő kedvüket szegte; ilyenkor szárnyaikat hatukra vízirányosan fektetve, lomhán járkálnak fel s alá a buza szalmáján vagy más fűvekben.

Párzás után, mi nálunk ez idén május végén és június elején történt, a nőstény fölkeresi a buzának ilyenkor még zöld szárait, s erős tojócsővével átfurván annak rendesen legfelsőbb ízét, a belső üregbe egy hosszú, fehér színű s szabad szemmel is látható petét rak. Egy szárbá csak egy petét tesz Peterakása több napig tart, de a lerakott peték száma, mint azt az eddigi tapasztalások bizonyítják 12—15-nel soha sem lesz nagyobb.

Mintegy 10 nap mulva egy kukac alakú sárgás fehér színezetű álca buvik elő a petéből, mely a buza száranak belső üregében föl s lefelé mászkálva, annak belső sejtjeit pusztítja, az ott talált bő tápanyag tolytán gyorsan növekedik s többször vedlik.

A szár csomójához érve azt is átrágja s átmege a szomszédos sejtbe E romboló működését mindaddig folytatja, míg teljesen meg nem nőtt

A buzán kezdetben semmi nyomát sem lehet észrevenni a megtámadtatásnak, csak midőn az álca már nagyra nőtt s a szár belsejét jelentékenyen megsértette, kezdenek sárgulni levelei és satnyulni kalásza, mely utóbbi a legtöbb esetben egészen üres marad Ilyenkor tehát könnyű megkülönböztetni a megtámadt buzaszárakat az egészségesektől s ha azokat a gyökértől kezdve fölfelé hasogatjuk, bizonyosan rá-

akadunk darázsunk álcájára. Ezenkívül a szár belsejében fűrészpor alakú forgácsokat, bélsarat, s ezek közt az álcának levett bőrének is fogjuk találni.

Kivévé az álcát a szárból s tenyérre helyezve S alakban görbül meg, még pedig úgy, hogy fejét lefelé, testének hátsó részét pedig fölfelé hajtja. Ugy látszik ilyen hajlások kíséretében szokta ő vándorlásait tenni a szárbán.

Kuszása közben jelentékeny segítségére szolgálnak a duzzadó testgyűrűkőn lévő láb-durványszerű szemölcsök, melyek különösen a torgyűrűkőn jól vehető ki. Barnás tején a sötétbarna rákonyok, rövid kúpalaku csápok és egyszerű szemek láthatók, testének utolsó gyűrűje pedig egy nyulványba folytatódik.

Kifejlődven az álca, mi rendesen összeesik az aratással, lefelé huzódik, s közvetlenül a gyökér fölötti ízben telepedik le, hol kissé kitérítje lakását s egy átlátszó szövetrel veszi magát körül Itt álomba merülve változatlanul marad a következő tavaszig, ekkor új életre ébred s bábbá változik.

Tulajdonképeni báb-álmát nem nyújtja hosszúra, mert már 14 nap mulva mint darázs lép ki.

Az alkalmazható irtási módok következőkben foglalhatók össze:

Mindenekelőtt tanácsos a buzát minél mélyebben kaszálni, mert így mindazon álcák, melyek még nem telepedtek le téli lakóhelyükön, a lekaszált szalmába jutnak, s ott el kell pusztulniok Ezen eljárás különösen akkor célszerű, ha a buza korán érik.

Csak a tarlóban maradt álcák maradnak életben. Ezeknek kipusztítását nem a tarló egyes szalmacsutakjainak kiszakítása és elégetése által fogjuk eszközölni, mert ezen eljárás a mellett hogy szerfölött időrabló, még célhoz sem vezető, miután épen a megtámadott tarló nem szakítható ki tövestől, hanem feljebb szakad le, s az álca tovább is a tarlón marad.

Sokkal inkább célhoz vezető a mély fölészán-

TÁRCA.

Nézd mi szép....

Nézd mi szép az esti csillag
Hogyha méla fényben ég,
S féltve — védeve rátakarja
Biborfátyolát az ég.

Nézd mi szép a part virága
Hogyha álma szárnyra kel,
S rá a hajnal biborajka
Csókot esőkra hint, lehel.

Ég ölen virág a csillag
Csillag földön a virág,
Ég virága, föld csillaga —
Szép szemembe mentek át.

Bruck Ármin.

OLASZ LEVELEK.

I rta:

Virter Károly.

II.

Napoy, 1880. jun. 25.

Ha magyar ember Napolyban megfordul, lehetetlen vissza nem gondolnia, azon eseményekre, melyek öt századdal ezelőtt gördültek itt le, s a melyek később, regényes kalandként fűződtek át a nemzet életébe is.

Clio feljegyezte ezen eseményeket, s megjegyezte a korról, hogy az, lovagias, de nemzeties is volt egyuttal.

Itt tartózkodásom ideje alatt, nem egyszer idétem vissza emlékezetembe, a szomorú történetet az öreg király legszebb unokájáról, szegény Endre herceg, esalfta mátkájáról, nápolyi Johannáról.

Képzelem, mint ujjongott egész Napoly, midőn az 1333-ik év nyarán, a mátkapár eljegyzését, fény s pompával ünnepelte.

Örülhettek ezen, a szőke Duna mentében, magas Visegrád királyi várában is. Jó Róbert Károly igaz örökségét, Napolyt s Salernót, a tirheni tenger két legszebb gyöngyszemét volt visszaszerzendő e frigy Napolytól-Salernóig, lakodalmi diszes menet, Salernótól-Napolyig már, halotti gvász. Napolyban és Salernóban csupa armány. Oltártól — a gyilkos tőrig, rövid idő.

Magam előtt képzeltem nagy királyunk, megtorolni jövő fényes seregét, fényes seregének élen a nagy fekete zászlót, s a nagy fekete zászlón az armányosan meggyilkolt királyi öcses, drága arcképét. Az egész sereg hősök s lovagokból állt, karjuk erejét érezté Napoly is.

Más idöket élünk most már, de azért a mai kor is, lovagiasnak tarja magát, mert hisz, napirenden a párbajok.

A különbség csak az, hogy ezeket a húsos fazekak körüli tolongás, s megrontott borok zagyvaléka szüli legtöbbszörre.

Mégis csak szebb lovagiasság, mégis csak szebb kor volt amaz.

Azután, arról is kitehet, hogy az olaszoknak armányosnak kellett lenni, az Anjouk előtt, az Anjouk alatt, és az Anjouk után is — mindég.

A sláv rege szerint ugyanis, a menyországából kilódított ördög, a földre zuhantában, sok darabra hullott szét, a szélrózsa minden irányában. Feje esett Spanyolországba, keze Törökországba, szive Olaszországba, hasa Németországba, lába pedig Franciaországba.

Azért lett a francia jó táncos, azért szereti a

német oly nagyon a hasát s lett telhetetlen, azért vált a törökből vérszomjas harcós (a rege, régi lehet már), azért lett a spanyol oly dölyfös, no és így ki tehet róla, hogy az ördög szívéből származott olasznak meg mindég armányosnak kellett lenni, ravasznak és bosszuállóknak, kezdve a brigantiknál, s végezve nem bánom: Italia irridentánál.

De hagyjuk a mult s jelen sötét képeit, mosolyg felénk Napoly smaragdszínű tengere s zafirszínű szép ege.

Nézzük meg, a csudaszép fekvésű várost, melyről a közmondás azt tartja: Vedere Neapoli, e poi morire. Már én nem tartok a szószerinti közmondással, mert most már csak azért is szeretnék sokáig élni, hogy Napolyra sokáig — visszagondolhassak.

Midőn Napolyba értem, három dolgon akadtam meg mindjárt. Először hogy zsebmetszés nem történt, másodsor, hogy a Vezuv nem hányt tüzet, harmadszor hogy esett az eső.

Azért akadtam fen azon, hogy esett az eső, mert Napolyról mindég azt olvastam, hogy itt az ég ölelkezik a földdel. De csakhamar rájöttem, hogy a futólagos csekély eső, nem lehetett más mint a szives öllekezésből eredő könyvek.

Azért akadtam fel tovább azon, hogy a Vezuv nem hányt tüzet, mert addig minden utleírásban azt olvastam, hogy az illető turista látta a Vezuvot midőn hányt magából a tüzet, s így azt kelle gondolnom, hogy a Vezuv kitörésben van, ezt a szivességet az én kedvemért is megteszi.

Midőn azonban később a Vezuvval megismerkedtem s kénes füstjétől fejemet elkapkodtam, meggyőződtem arról, hogy mégis csak folyton köpködi ez magából a tüze kását, csakhogy kisebb adagokban, sem hogy ez nappal is, a távlatból láthatóvá válhatnék.

Azt pedig hogy most zsebmetszés nem történt, onnét magyarázom magamnak, hogy a gyapjuzsák kamatain hizott gazdag angolok, most Svajcban húselnek s pénzükön ott fogyasztják az aludtjetet, a Magyar-

tás minek következtében a tarló mélyen a föld alá jut, hol az álcák avval együtt elrohadnak; célszerű továbbá az ily földet en juhok vagy más marhák gyakrabban áthajtani, hogy azokat leta possák, s így a tavasszal kikelő darázsok, mely nem képes magát nagyobb távolságra és keményebb közegen keresztül furni, utját zárják.

Petriczkó Jenő.

A néptanítók érdekében.

Jelen cikkemnek nem az a feladata, hogy a tanítói pályát körülírjam, hogy a tanítók teendőit kijelöljem, mint inkább a kevésbé fényes pályán működők anyagi helyzetére irányuló, kártársi szeretettel kifolyólag buzdító felhívást intézni az elaggott, vagy munkaképtelen tanítók, özvegyek és árvák érdekében.

Itt az ideje, hogy a néptanítók gondoskodjanak saját és övéik sorsáról. Ezt pedig tehetik úgy, mint tették ezt „viribus unis” az ada-moholyi tanítók 8 év előtt; szemek előtt tartván azt, hogy majd idővel boldog megelégedésben, nyugodt aggkorban legyen mit a tábla aprítani.

Vannak emberek, tanítók között is olyanok, kik kevés, vagy semmi fáradság nélkül, nem ritkán érdemtelenszerűen állapothoz jutottak, vannak kiknek könnyen szokott jönni mellékes jövedelem, feledtetni a bizonytalan jövőt; de a legnagyobb része . . . nélkülözések mellett, csak kitarító munkásság, vesződség, takarékoság által képes valamiképp feljutni.

Hálás szívvel emlékezünk meg a főméltóságú Kalocsa-főegyházmegyei kántor-tanító-nyugdíjintézet alapítójáról, az intézet kegyes pártfogó — igazgatójáról. S ha figyelemmel vizsgáljuk a dolgot, úgy találjuk, hogy ezen jótékony célu intézetnek a megyebeli r. k. 424 tanító közül még is alig van csak 117 tagja. Honnan e nagy könnyelműség?

El kell szomorodnunk e közöny fölött, sokan saját érdekében elmulasztják azt, mire oly kézzel foghatólag szükségük van. Hogyan várjuk az ily népvészektől, különösen ha jól megdolgoztak, hogy a kevésbé előrelátó népek legéletbevágóbb, inség és nyomorúság ellen a legéletrevalóbb községi takarékmagtár megalapítását ajánlatba hozzák; azon népet, mely a bőtermés idejében az inséges esztendőkről megszokott feledkezni, buzdítsák. Legyünk mindenképp mi magunk eme jótékony intézkedéseknek barátai és kezdeményezői. Adán van tanítói és községi takarékmagtár, melyekről ez alkalommal csak röviden szólnunk.

Az országos nyugdíj nem kecsegtethette a nemtagokat, mert ez sokkal újabb intézmény. A Ratio educationis-féle nyugdíj szabályzó törvény meg csak most lett elváltatva ismeretes.

Eltekintve mindezen kedvezményektől, a takarékoságnak minden neme ajánlatos, nevezetesen az egyesülés által tisztességes mellékes jövedelem, nyugdíjalap szerzéséről való gondoskodás, különösen a családok embereknél soha sem fölösleges.

Az adai 8. a moholyi 2 tanító, önérejköböl 1872. évben „ada-moholyi tanítói takarékmagtár” létesítettek, melynek alapszabályait rövid kivonatban közölni célu tűztem ki az érdekelt ügytársaimmal, kiknek azokat becses figyelmükbe a legjobb szándékkal ajánlom. Az „Ada-moholyi tanítói Takarékmagtár” alapszabályai. (Megerősítést nyertek 1873. marc. 6. 7866. sz.)

1. §. Az „ada-moholyi tanítói takarékmagtár” célja, az elaggott, vagy hivatalképtelenné vált tanítók, tanítói özvegyek és árvák nyugdíjazása. (2. §)

3. §. Az ada-moholyi tanítói takarékmagtár tagja lehet minden adai és moholyi nép-, felsőbb-nép-, polgári- vagy más felsőbb iskolai r. k. tanító, ha 45. évét még be nem töltötte. (4. §)

5. §. Minden tag köteles az ada-moholyi tanítói takarékmagtárba beadni évenként két pozsonyi mérő jól kirostált tiszta friszbutát, szept. 15. én.

6. §. Uj tagok felvételnél, ha az 5. §-ban érintett teherviselését magokra vállalják, azontul pedig 25-ik életévükön felül 30-ik életévük betöltéséig 4 p. m., 30-on felül 35-ig 8 p. m., 35-ön felül 40-ig 12 p. m., 40—45-ig 16 p. m. tiszta buza korválságot fizetni magokat kötelezik.

16. §. Az elnök-igazgató gondoskodik, hogy az ada-moholyi tanítói takarékmagtár tulajdonában levő buza lehetőleg előnyös, de nem túlesigázott percentekre egyeseknek kölcsön kiadassék. A kölcsönzés csak egy évre szóló kötelezvényre történhetik. sat.

Az alapszabályok mind a 27. §. helyszüke miatt nem közölhetők, melyek közt vannak a kezelésre vonatkozók, az elnök-igazgató jogai és kötelemei, a magtárnok jogai és kötelemei, a nyugdíjazásra vonatkozó pontozatok.

Ezek alapján a községbeli tanítók, vagy egyéb szerény hivatalnokok, kik nyugdíjra, önségélyre szorultak, avagy egyes községbeli lakosok, társulatok, könnyen eltalálhatják a megalakulási módozatokat, csak az akarat ne hiányozzék.

Megjegyzendő, hogy az ada-moholyi takarékmagtárnak van két pártoló tagja is, az illető ft. piébanos urak, s így évenként 12 tagdíj, — 24 p. m. buza folyt be s így egyetemlegesen felvett 400 ft. kölcsönpénz fektetett buzába.

Jelenléte állapota: 58 darab kötelezvény, melyeknek buzaértéke 1880-ik évben 473 pozs. mérő = 296 Hektoliter.

A nevezett magtár nyolc évi működésének eredményére vonatkozó kimutatásunkból kitűnik, hogy egyesületünk célját siker koronázza, mert a netán nyugdíjazandó egy vagy két tanító eddig is már 60, szóval hatvan ily buzakamatot kaphat évenként nyugdíj fejében.

Fridrik Tamás,

az ada-moholyi tanítói takarékmagtár ez idő szerinti elnöke.

Lótenyésztésünk helyzete.

Tekintve lótenyésztésünk elhanyagolt, úgyszólván sülyedő helyzetét, nem látom feleslegesnek e téren szerzett tapasztalataimat közölni.

Igaz ugyan, hogy Bács megye nem igen szenved szükségét a lovakban, de hogy lovai sem valami különösek, az is bizonyos; bátran elmondhatjuk, — hogy ha szabad magamat így kifejeznem — macska-lovaink pusztítása és lóállományunk javítása feltétlenül szükséges; nem csak külföldi vevőink megtartása, de gazdasági helyzetünk javítása végett is. Lovászatunkba tehát reformokat kell behoznunk.

Ha van valami a gazdászati terén, miről el lehet mondani, hogy nem tartozik megyénk mostoha gyermekei közé, úgy ez a lótenyésztés. — Valóban dicsekedendő is a buzgalom, melylyel az állam már évek óta működik a nemzetgazdaság e fontos tényezőjének emelésén; még is csak csodálkozunk lehetne azon, — ha nem ismernők a körülményeket és okokat, melyek a gazdasági lovak elérését hátráltatják, — hogy itt a szépet nem köti össze a hasznossal és szükséges-sel, és viszont. Munkásságának eredményeiként ott vannak a drága ménesek, a lóversenyek és a versenylovak. — Dacára azonban azon áldozatoknak, melyeket

az állam e részben hoz, de melyek — az igazat megvallva — csak a versenylovakra fordítanak, a gazdasági lovak, tökéletes elhanyagoltságban lézengnek.

Ugy látszik a közönség sem igen törődik ezzel. — Most legutóbb is a hollandok számára vásároltak össze Bácskában néhány száz lovat; de azért alig lehet, hogy ez itt a lótenyésztést csak fél százalékkal is emelte volna, hogy a kivitt hiány két év alatt is pótolva lenne. E mellett bizonyítanak az évenként megtörténni szokott lóösszeírások is; melyek évenként nem csak számban, de minőségben is apadást mutatnak. A legutóbbi összeírások is oda mutatnak, hogy lóállományunk négy százaléka is alig ulti meg a katonaságnál megkívántató mértéket. Ez ugyan sajnos állapot; holott, ha tekintjük a lovak korát, alakját, sőt különféleségeit, melyek a katonalovaknál megkívántatnak, csak akkor mondhatnók lóállományunkat meg lehetősnek, ha az állománynak legalább 20 százaléka volna e célra alkalmas. — Bizonyosság még erre az is, hogy ki ez előtt csak tíz évvel ment a lóvásárokra lovat venni, tetszése szerint válogathatott, ha pénze volt; míg ma, ha akár mennyi pénzt visz is magával, alig kap vagy épen nem is kap kívánságának megfelelő lovakat; bár most a lóvásárokon számos ló található mint tíz évvel előbb. Ezen sajnos körülmény pedig nem annyira lóállományunk mennyiségének, mint inkább minőségének csökkenésére mutat.

Szerintem a kormány legelőszerveiben, vagy mivel ez mindent nem tehet, a megyei gazd. egyesület az által gondoskodhatnék gazdasági lovak minőségének javításáról, ha egyes községekben gazdaságra alkalmas méntelepekről gondoskodnék, s azt sem hagyná figyelmen kívül, hogy a nép minél könnyebben jusson annak megszerzéséhez. Magában ugyan a lótenyésztés oly magas, hogy nem csak a gazdasági lovakról lehetne szólni, de a versenylovakról is; és ezek bár megbecsülhetetlen értékű képviselhetnek egy gazdnál: államgazdasági cél még sem lehet kizárólagos tenyésztésük. A kormány amazokra még is sok, emezekre pedig semmi gondot sem fordít; gondoskodik ugyan, hogy némely községek mént kaphanak, de azt nem veszi figyelembe, vajon mire alkalmasak ama mének? futtatásra-e, lovgalásra-e, vagy a gazdaságban? — Holott a tenyésztés különfélesége a legkülömbféle tulajdonságokat hozza létre.

Itt a méntelepeknél figyelembe kell venni: hogy a mén a gazdasági célnak megfelelő ágról-ágra elismert legjobb legyen; de túl fiatal vagy gyenge ne legyen. — A tenyésztésnél pedig figyelembe veendő, hogy a párosítandók egyenlő fokban jók legyenek, mert csak így lehet a csikó tökéletes; azért nem szabad a párosítást soha az esetlegnek kitenni. Az pedig nálunk minden tenyésztőnél áll, hogy nem veszi tekintetbe a tenyésztést, s nem gondolja meg, hogy míg ezekkel egy értékes darabot nyer, addig ezek nélkül érték nélküli darabbal kell megelégednie. A tenyésztésnél arra is tekintettel kell lennie, hogy a melevő s elismert jó faj megtartassék; de hogy a választás következetes legyen, ismerni kell a célt és a szükségét. — Lovászatunknak a jelen állapotban való hagyása annyira lenne mint arra a halálos ítéletet kimondani. Még lótenyésztésünkön is meglátszik, hogy egyre a régi zsínóros, parádés nemzet vagyunk; mert dacára a közlekedési eszközök tökélyesedése által részben fölöslegessé tett lógyorsaságnak, nem a bíróság és kitarítás fejlesztése a kitűzött cél; nem a munkabíró, hanem legszebben fiáncoló és futó lovat szaporítjuk. Praxis, jöjjön már el a te évadod!

Fridrik Vidor.

országából jövő utazók zsebet nem érdemes kimetszeni, megalapította azt ugyanis hol a lelet, hol a sok népboldogító új törvény.

De hogy már Nápolyra térjek át, — midőn megláttam a várost, mindjárt eszembe jutott az, a mit a szerb népdal Vukováról tart, hogy t. i. az egy igen szép város, s habár Nápoly csak egyszer szép, de akkor mégis legszebb.

A kikötő déli partján, a város átellenében emelkedik a Vezuv, a Vezuvból pedig emelkedik a füst, meg a meleg. A kályhaesimálás tehát — úgy vélem — e vidéken az alig megadóztható rossz mesterségek közé tartozik. Ebből kifolyólag most már, a mennyi hasznat hoz a Vezuv, az idegenek ide vonzása által, ugyanannyi kárt is okoz, sőt még többet is, ha féktelen haragjában, az alózó polgárokat, városostól együtt betemeti.

Mintthogy továbbá a Vezuv, most is azon a régi helyén áll, mikor még fiatalabb s tüzesebb volt, s képes volt Herculaneum s Pompejít elhamvasztani, nem akadok meg soká rajta, hanem megyek, azaz hogy repülök mindjárt tetejébe, azaz mégis, hogy csak akartam repülni tetejébe, mert magyar lapokban olvastam még pár hó előtt, hogy a gőzsikló megnyitott, s így a nápolyiak ennek következtében estéként a Vezuvra járnak most frís levegőre.

Másként találtam azonban a dolgot, s mintthogy az én Baeckerem sem tartalmazhatta a 12 nap előtti eseményeket, albergom portásához kellett fordulnom jó tanácsért, kérdezve: elég idő lesz-e hacsak délután rándulok fel a tűzhányóhoz? ez azonban azt mondotta, hogy: nem oda Buda, hanem ha holnap akarok a Vezuvra menni, akkor még ma meujen a „Ferrovia Funicolare” hivatalba, s váltsak személyenként 20 lirért jegyet, különben, nem lesz semmi a felrándulásból, s a jelzett órában jelenjek meg kocsimmal, mely a gőzsiklóig felvisz.

Ez az ut három és egy negyed óráig tartott. Az ut eleinte az élénk tengerpart mellett vezetett el s

később a pórul járt Herculaneum fölé épített bázak és villák mellett emelkedett fel, láva rétegekre épített szigszeg műntakon, közben-közben virágozó alóék, narancs s citrom ligetek, olaj és palmafák mellett, Nápolyra ezerféle változattal szép kilátás esván.

Az uton eszembe jutott, a mit egyszer Nápolyról olvastam, hogy t. i. a menyországából kilődött ördög, magával ragadott egy darabot a menyországból, de ezt a Vezuv eraterén keresztül magával a pokolba nem vihetvén, Vezuv környékén szétszórta. Azért lett oly szép Nápoly vidéke.

Erről a meséről pedig az jutott eszembe, hogy az olaszoknak nagyon sok meséjük van az ördögről, nyilván azért, mert az ördögtől nagyon félnek s talán azért szeretnek is az ördöggel cimborálni.

Lovaink ekközben a nehéz s meredek uton, a kocsis akarata ellenére megállnak s visszatekintenek a hátrahagyott utra, s ezután tovább erőlködnek. Valóságos állatkínzás, ide felhajtani azokat, de erre kisebb nagyobb mértékben, minden lónak el kell készülni, ha Nápoly vidékén lát napvilágot. Itt versenyezni kell neki a szamarakkal és öszvérekkel. A concurrentia, az állatvilágba is elhatol már.

Utközben azonban magunk is kissé pihenni vágyván, jó alkalom nyílik erre a csillagánál megállapodni. Alulról addig, követte egy suhanc kocsinkat, ha ez megállt, követ tett a kerekek megé s a hol virágot talált, szolgált vele. Fő célja volt azonban, szivarjaink végét lesni. Minden képzeletet felülmul e nép kultúresága.

A csillagdában nem érdekelt a sok instrumentum, melylyel mérik a földrengést s csinálják az új csillagokat mert ki tagadhatja, hogy most más idöket élünk, más csillagok járnak. Nem érdekelt pedig azon egyszerű okból, mert nem értek hozzá.

Ez azonban sem reám, sem a csillagászatra nézve nem nagy baj.

Látni itt még a többi között, azon tarka-barka, élénk színű példány-köveket, melyeket a Vezuv időnként

magával kidobott vagy ki nem dobott, s így csak ráfogják, de ilyen köveket árul egy öreg ember is a csillagda előtt suvíkos iskátulákban, meg is vesszük, hogy azonban később eldobjuk, ha zsebeink tőlük nehezdeni kezdenek.

A rég kihült és megkövesült láva folyam fölött, nyikorog kocsink kereke, kis szél fúvásra, nyeljük már mi is a lávát, nem ugyan az ördög pilulái, hanem por alakjában.

Ennek pedig ki sem örül jobban mint a Vezuv-vendéglős odafenn, a ki egy huron pendül azon társával, kik szinte a fogaskerekű pálya mellé helyezték magukat jó helyre.

Itt a gőzsikló alsó állomásán vagyunk. Innét, a felső állomásig, volt eddig a legnehezebb, legmeredekebb az ut. A sikló, ezt most megkönnyíté.

A Del l' Ongaro mérnök észbeli tehetségéből, Ollivieri vállalkozó pénzbeli lehetőségéből, illetve a mindkettő által összetborzott részvénytársaság nagyobb hasznára való közreműködéséből, rövid 8 perc alatt lehet most Vezuv e részletén felsiklózni 45°-os emelkedéssel.

A pálya berendezése sokban hasonlít a budaihoz, már t. i. a melyik a várba visz, csakhogy sokkal hosszabb két kocsit, két sín páron, az egyik kocsit fel, a másik egyidejűleg lemegy. Az „Etnát” a sodrony kötelek, még közelebbre kötik itt a „Vezuvió”-hoz.

A gőzkocsi felső állomásán, körülvettek bennünket a felhők.

„Hova futnak?

Hova jutnak?

Villámoktól átnyilalva

Röptüket ki követi?”

A sikló felső állomásától a craterig, most legnehezebb az ut. Mondhatom nagyon fáradságos, lábaim ma (harmadnapja) is még nagyon érzik.

A felső állomástól is még egy kis darabon, hordszéken vitetheted magad. Vasmarku, jól begyakorolt hordárok, mindég lézengenek itt. Ez alkalommal is, a

LEVELEZÉS.

Csonopla, 1880. július 5.

A jelen évnek Csonopla községére nézve diszebb kezdete nem lehetett. Ugyanis Deák Andor, községi aljegyző kezdeményezése és fáradozása folytán alakult itt is egy népkör, melynek már eddig 145 tagja van.

Elnökké egyhangulag Deák Andor választott meg, a kinek ezen fáradozása szorgalmáért f. é. február hó 4-én tartott egyleti gyűlés alkalmából jegyzőkönyvileg a kiérdemelt köszönet szívélyesen nyilvánított.

A körnek megnyitása egyike volt a legdiszebb ünnepélynek, mely mozsárágak durrogatásával kezdődött, a helybeli zenekar és díszőrség részvételével történt; élvezet volt nézni, mily lelkesedéssel fogadtattott a kör létrejötte.

A körhelyiség előtt a néphymusz befejezte után a zenekar huzamosabb ideig vígabb dalokat játszott, a fiatalság pedig vígan járta a táncot.

Este 7 óra után pedig díszvacsorával egybekötött mulatság vette kezdetét, melyen az egylet tisztviselői és tagjai víg órák között tölték el az időt viradtig.

Azóta örömmel tapasztaljuk, miként jár el a községes földművelő is a lapokat olvasni; s a helyiségben Deák Andor ur saját költségén berendezett billiard-asztalon mily élvezettel játszik a szokásos játékokat.

A kör célja: hírlapok, közhasznú és kedélyes (!) könyvek olvasása, megengedett játékok és kedélyes társalgások által mulatás és szórakozás és az évenkénti két díszgyűlésen a köz- és társas élet, közművelődés, gazdaság, ipar és kereskedelem körébe vágó értekezések és felolvasások által a szellemi művelődés és a közjó emelése.

Azon meggyőződés, mindenütt legjobb szándékkal munkálkodni, vidám önmegelégedéssel tölti el a nemes lelkűt és ha munkálkodását kívánt siker koszorúzza, legnagyobb boldogság ez a közállomány hív embereinek. Vajha így jutalmazná meg az isteni gondviselés Deák Andor ur igyekezetét is!

Szedresy Károly

községi segélyjegyző és az egylet jegyzője.

Küla, 1880. jul. 7.

Ő nagyméltósága Gr. Szapári Gyula pénzügy-minister a rizs és indigo termelési kísérletek megtekintése végett, folyó hó 6-án kísérétével és Türr tábornokkal a Ferenc-esatorján Zomborból Uj-Verbászra hajózott. Utjában Külán fogadtattott legmelegebben, hol egy mérhetlen tömeg várta megérkezését. Háromnegyed tizenegyre mozsárdörgésekkel, éljenzéssel és zenével fogadták a ministert. A hídnál hol az intelligentia foglalt helyet, néhány percig megállott. Itt Korbay Károly ügyvéd úr ő nagyméltóságát üdvözlé.

Korbay úr beszéde után ő nagyméltósága köszönetet mondott ezen, töle nem várt, megtiszteltetésért. Innen a gróf kíséretével az újverbázi erdőbe ment ebédelni. (A rizs és indigo az újverbázi erdő mellett van.)

Az ebéd víg beszélgetések között folyt le, egyik toaszt a másikat érte; igen sikertelt Sándor Béla alispán úr felkészöntése, ki több ízben kacajra kacsztá a víg társaságot.

Ebéd után egy külai küldöttség ment ki a verbázi-erdőbe a miniszternek tiszteletét tenni. A miniszter igen szívélyesen fogadta őket és mindenkiel egy né-

hány percig beszélgetett. A küldöttség kérte a ministert, hogy amennyire lehetséges magas befolyásával segítse elő azt, hogy az építendő budapest-zimonyi vasút Külán vagy legalább vidékén keresztül menjen. Gr. Szapári válaszában megígérte, hogy azt amennyire lehetséges előfogja mozdítani.

Mindenkiel kezét szorítván, a küldöttséget elbocsájtotta.

Itt a miniszter a verbázi öntözési telepet behatóan megtekinté és kifejezé, hogy az öntözés célszerű átalakítása által a legszebb jövőt reméli a magyar hazára. Türr tábornoknak, valamint buzgó mérnökeinek köszönetét fejezte ki az öntözési ügyben tett kezdeményezéseért és tanúsított kitaratásáért. Az öntözési telep megtekintése után a miniszter nagy érdeklődéssel vett részt az első sodronykötél vontatási próbán s megelégedését fejezte ki az eredmény fölött.

B. E.

Ada, 1880. jul. 9.

Jablonszky József adai városi jegyző úr, folyó hó 3-án tartá meg ünnepélyesen, 25. évi hivataloskodásának jubileumát, mely alkalommal, mint egyháztanács világi elnöke a templom beleszínítésére száz, mint az iskolaszék alelnöke az iskolai könyvtár számára ötven forintot készpénzben tett le a r. k. plébániái hivatalnál.

Az örömnepély igen élénk mozgalmat keltett községünkben, mely cerimonialis hálaadó sz. misével 9 órakor vette kezdetét és pedig vallás és nemzetiség különbsége nélkül, a város egyházi és világi elöljáróságának, tisztviselőségének, szolgazemélyzetének, valamint népének osztatlan részvételével.

Délben az ünnepelt férfiú szokott szívélyes barátsággal fogadta a helybeli és vidéki számos előkelő vendégeit, kellő sorban emelt poharat a megye egyházi és világi nobilitásaira, a járási tisztikarra, a község lakosságára, az elölülő édes anyjára és családjára. A vendégeknek sem kellett kérdeni „Kiért ürítsem-e pohárt ki mondja meg?” Kiki a jó házi gazdára, a páratlan pontosságáról ismeretes városunk derék jegyzőjére, a közügyeknek s a közművelődésnek hathatós előmozdítójára, a népnevelésnek, a tanügynek buzgó pártfogójára, őseitől öröklött s mindidáig megőrzött őszinte hű barátira sietett poharat emelni, s viszont őszinteséggel jókívánatait elmondani.

Sorainkat, valamint egyébkor, ugy most sem vezet a személyek iránti érdeklőség, az önzés, hanem a tiszta szeretet, az erénynek becsülése. Nevezetesen némi áldozatot igyekeznünk nyújtani ezzel az emberiségnek 25. évi kész szolgálatában álló férfiú iránti elismerésünknek.

Fridrik Vidor.

Baján, július 10-én.

Baján tanügyi conferentia.

A népiskolák s általában a tanintézetek csak úgy virágozhatnak, ha az azok vezetésére hivatásos közegek kellő időben azoknak helyes vezetése iránt a teendőket megbeszélnek és összevetett igyekezettel az eszközöket, melyek a szt. cél elérését biztosítani hivatják, használatba veszik. — A Baján időző érseki tanfelügyelő a helybeli iskolaiigazgató köré hívta egybe az egyházi és világi tanítókat, kikkel a tanügynek fokozatos emeléséről tanácskoztak — A városi előljáróság, miként igazgató ur előterjeszté, a tankötelesek összeírását alaposan eszközölte. Most tehát a sor az

iskolaszéki és a tanítótestületi közegeken van. Egy rendes névsor készítenő a tankötelesek neveiből, mégpedig egyik névsor az összeírás szerint, (a korok száma szerint,) s ezen névsor az egyes családokban előforduló tanköteleseket ábrázolja. A másik névsor a korosztályok kimutatása, évek sora szerint. Kilenc ilyen (több ívből összefűzött) külön névsor-lajstrom kimutatja azt, hogy az I., II., III., IV., V., VI. iskolai év ugy az I., II., III. ismétlődő iskolai év kit illet? Az ily lajstrom az igazgató kezénél van. Abból az egyes tanítónak kiadatik az őt megillető rész. Amint az iskolai év megindul és a törvényes beiratás megkezdődik, legott beadja a tanító az igazgatónak a beírtak névsorát; abból látja az igazgató, hogy még kik nem iratkoztak be. Ekkor az iskolaszéki elnök és néhány tag a szülők mibenlétéről tudomást szerez, törvény értelmében a tanulókat oly minőségét megbíralja, mely szerint aztán nem köteles az iskolába járni, s ezt bejegyezve, kifejezi, hogy az illető gyermeknek elmaradása nem törvényellenes mulasztás, — vagy a szülőket inti, s ha ez nem vezet célhoz, a törvény értelmében az ő büntetésre méltó voltukat megállapítja, s mint ilyeneket a polgári hatósághoz a büntetés végrehajtása végett betérjesztí, mi ha nem eszközöltetnék, a felsőbb hatósághoz teszi kötelességszerű jelentését. — Így a feljártatás nevezetes fokban haladni fog. Így lehet tenni azt, mit a taneredmény megkíván, hogy a gyermekek kellőképp beosztatnak, a kültéri és belteri iskolák egymáshoz viszonya megállapíttatik, mikor is nem fog az beállani, hogy az alsó osztályok túlnépesek legyenek, melyekben a folyton kezdő tanulók a rendszeren járó gyermekek előmenetelét is akadályozzák. Az iskolák helyes vezetéséhez szükséges összevágó tantervek kellő időre való bemutatása megkívántott.

A tanítótestületnek havonkénti tanácskozása helyeslésre talált, mely a mult havi letárgyalt tananyagok, ugy a jövő havi teendők megbeszélésével jár. Az ismétlődő iskolák rendbehozatala sürgettetett. Az iparos tanulóknak alkalmas oktatása lett tanácskozás alá véve. Az iparos iskolák kapesán a legény-egylet kérdése merült fel — Hasznos előleges tanácskozásnak csak hasznos eredményei szoktak lenni: főleg hol a kölesönös bizalom, és ügyszeretet lelkesíti a jószándéku tényezőit a tanügynek.

Különféle.

Helyreigazítás. Lapunk m. számában Bács-Bodrogh megye közgyűlésének leírásában Széchenyi Jenő nemes militicsi plébános és m. b. tag úr beszédének ezen mondatában: „Miféle semmibe vétele az egy megye szakbizottságának, hogy a közgyűléstől reája ruházott ellenőrzési pénzen bérelt mérnököske tanogassa?” sajtóhiba esvén, ekkép igazítandó ki: „Miféle semmibe vétele az egy megye szakbizottságának, hogy a közgyűléstől reája ruházott ellenőrzési jog gyakorlásában holmi vállalkozói pénzen bérelt mérnököske tanogassa.”

A „Magyar Hitelbank” ingatlanokra 5 és fél százalékos évi tőketörlesztés mellett negyven évre szóló kölcsönt kínál. Házakra 24 és fél évi törlesztés mellett 8%-re ad pénzt. Hitelkeresők tartoznak folyamodványukhoz a telekkönyvi kivonat, adókönyvet; házaknál a lakbéri és biztosítási szelvényeket mellékelni.

Ötvös Nandor erseki tisztviselő június hó 30-án vezette oltárhoz Scultéy Emma k. a.

A szabadkai takarékpénztár palotaszzerű építkezésének előmunkálatát megkezdették. A vállalkozó o. é. 92000 frtért Mácscovics Titusz építész.

Megyénk Csataalja községében mult heten nagy tüzvész dühöngött, mint egy 29 ház lett a lángok martaléka.

Sztancsics Mladen III. oszt. tanuló f. hó 6-án fürdés alkalmával a vízbe fult, s csak holt testét sikerült egy péknek kihúznia.

Jankovits György városi mérték-hitelesítő élte 54. évében elhunyt. hült tetemei jul. hó 11. délután 5 órakor a gör. kel. szertartás szerint tetettek örök nyugalomra. — Béke hamvaira!

A zombori állami főgymnasiunból Huber Lipót végzett 8-ik és Litvay Péter végzett 4-ik oszt. tanulók a kalocsai papnövendékek közé felvétettek.

Beküldetett az újvidéki kir. magyar főgymnasium értesítője, melyből közöljük a következő statisztikai adatokat: A tanulók száma: 269, egygyel több mint a mult évben, az év végén 245 osztályoztatott; ebből róm. kath. 133, gör. kel. 30, helv. hitv. 9, ág. hitv. 13, mózes vall. 90; nyelvekre nézve: magyar 24, német 8, német-szerb 6, magyar-német 108, magyar-szerb 11, magyar-német-szerb 77, magyar-német-horvát 10, magyar-német-román 1. — Származási helyre nézve legtöbb az újvidéki: 98, továbbá bácskai: 92, szlavoniai: 30; a többi egyéb megyék közt oszlik meg.

Megjelent az Árpád-emlékszobor kérdése Borsódi Szilágyi Dezsőtől tervezettel. — Az Ország-Világ füzeté változatos tartalommal mint eddig is megjelent.

A hónapok előtt szőnyegen volt kereskedelmi gramium még mindég nem alakult meg, a beérkezett alapszabályminták valamely asztaljánban hevernek, gyorsaság nem boszorkányság.

Népvándorlás volt kedden reggel városunk utcáin. Thalia papjai és papnői, kezükben különféle podgyással, az indóházhoz siettek, s rendeltetésük helyére Újvidékre utaztak, hol is szombaton hallomás szerint kisasszony feleségem operettel kezdék meg előadásuk cyclesát.

Egy a katonaságból kilépett, magyar, német és szerb nyelvet szóban, előbbi kettőt írásban is bíró, ezeltől már a jegyzőségnek alkalmazva volt egyén a

vagy harminc felelő, elég foglalatosságot adott nekik. Huzathatod magad továbbá ez uton előről, s tolatatod magad hátulról. Csakugy-izzadsz bele minden oldalról.

Végre nem veheted már hasznát semmi segítségnek, ha Dárius kincsével is rendelkezel. Isten segits! s botorkálsz vezetőd után ismeretlen régiókon, hol madár nem száll, hol virág nem verhet gyökeret, a kénköves talaj omlik s új váltja fel. (Folyt. következik.)

Pattantyúk.

— Utkaparói műjelentés. A Q... Q... i országot olyan uri karban van, hogy rajta minden akadály nélkül közlekedhetnek a — *gyalogjárók.*

— Pincér. Hogy parancsolja tekintetes úr a büftököt?

— Vendég. *Nagyra vágra.*

Vendég. Iajos! van valami jó nekem való?

Pincér. Szolgálhatnék tán szép *betyár-szelettel?*

Miért kocint a Magyar? Egy szellemes mulató és mulattató így fejtette meg: borozás közben az embernek ismeretes öt érzéke közül a szem a bornak színét, a tapintás a pohárnak ölelgetését, a szaglász illatát, az ízlés zamattját élvezi; hogy a többi érzékkel a fül egyenjogusíttassék — a magyar nagy bölcsen kifundálta a kocintást.

Ó-Becsén a nagyboldogasszonyi bucsukor egy született világtalan koldús muzsikálgatott a nagy vendéglő sarkán. Egy sánta kartársá megszólítja:

- Mit csinálsz kolléga?
- Ehen-e, *tekingetek.*
- Megjöttek-e már a földvári bucsusok?
- Épen azt *nézem!*
- Nini! ott jönnek a sarkon.
- *Látom!*

Vizsgálat volt Zentán a zsidó elemi iskolában. A magyar iskolaszék szinte hivatalos levén, két tanárt küldött ki képviselőül.

A tanító a többi közt firtatta Gegelesz Nácit, hogy mikor kell a határozott vagy határozatlan alakot használni. Náci rühelődött sokáig, de nem tudta kivágni a becsületet. Ekkor a mester így segítette ki zavarából:

— Náci lébn! Ebből a phéldából birsz a regulát kihozni: Mikor mondasz te a thátihoz: *Hol volthál?* és mikor mondat hozzá, hogy: *Hol volthad?*

Tanárr Azt csak mégis fogja tudni, ki volt az *első római pápa?*

Diák (hosszú észterés után): *Második Orbán.*

Vallatáskor. *Biró.* Tud-e irni-olvasni?

— *Vádlott: Irni tudok, de olvasni nem.*

Pap. Mi a nemzetisége?

Hívó: *Lutheránus.*

Pap. Hát a vallása?

Hívó: *Tót.*

Bizonyítvány. Hogy Fekete Márton csakugyan *orvosi segélylyel mult ki.* Dr. Sch., községi hites orvos.

Kapitányi rendelet. *Áki* orvosi segély nélkül hal meg 5-től 50 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetettik.

Bács-megye egyik községében hol tudva levőleg nincs a toronyon óra, a faluháza előtt hetykén álló kis birót kérdezi az arra átutazó *szerzetes:* atyafi hány az óra?

Kis biró: épen annyi, mint a mikor a szamarakat itatni szokták.

Szerzetes: Hogy van, hogy *maga* még is itt áll?

jegyzőségi szigorlatra való előkészítés végett, szerény feltételek mellett ismét mint írrok alkalmazást keres. Ajánlatok H. I. betű alatt Bzdánba küldendik.

Mult június hónapban Zomborban elhalt összesen 49 személy 26 férfi és 23 nő, született pedig összesen 74 gyermek 36 fiú és 38 leány, kik közül 4 fiú gyermek halva jött a világra, s így városunk szaporodott 21 egyénnel.

Szótán a mult heteken megmarrt egy veszett kutya egy asszonyt s rajta az ebdüh ki is ütött. A víziszony csak akkor látszott nála hosszú napok után csillapodni, mikor a község közszertetben álló lelkésze neki a vallás vigasztát föladata. Ez után pár óra múlva megszűntek kínjai.

A „Bácska“ mult számában füvésznak talált dolgokra felvilágosításul szolgáljon, miszerint a zombori népkörben néhány tag eszmecsere és a tervezett se-

gélyző-egyleti alapszabályok kidolgozásának céljából értekeznek. A részvényesek csak akkor lesznek ilyenekül tekinthetők, hogyha az intézet megalakultnak lesz mondható. Eddig egy fillér sem fizetett be. A szemrehányás tehát hogy néhány úr a részvényesek összehívása nélkül működik, alapítatlan. Mai napig szűkebb körben 2000-nél több könyvec-kére 20 krajcárjával történt aláírás. Szerkesztő úr szolgálatot tenne az ügynek, hogyha a felkért ívtartók névsorát b. lapjában nyilvánítani sziveskednek. Több oldalról történt ebbeli kérdés folytán ezuttal köztudomásra hozatik, hogy a létesítendő intézet élén azok fognak állani, akiket a könyvecské birtokosok talnyomó része erre majd érdemesnek fog találni. Az alapító választmány tagjainak nevei pedig annak kellő idejében fognak közzé tetetni. J.

Beküldetett. Most már kész a Weidingerék sarkán a járóka, de örüllön, ha nyakát nem szegi, aki róla az

Elefánt felé menet vigyázatlanul lelép a lángtalanul szundikáló lámpa fényénél. Jó lenne oda egyelőre is dobogót veretni, nehogy ma-holnap valami szomorú lábtörést kelljen újságolnunk.

Beküldetett: A zsidó hit és erkölestan hatása a társadalmi életben. Irta Sztanojevits Simon.

Mai számunkhoz van csatolva a „zombori takarékpénztár“ 1880. évi I-ső felének mérleg és vagyon-kimutatása, melyre olvasóink figyelmét ezennel felhívjuk.

Szerkesztői üzenet.

Mult, jelen, jövő! Véleményünk: akaszsa fuzza lantját szegre. Pharesnek. Levele a jövő számban jó, mert a mostanira nagyon későn érkezett.

Felkérjük a Mokry-féle leánynevelő intézet ügyében irt névtelen levélnek szerzőjét, hogy nevezze meg magát, mert különben a panaszra okot szolgálható dologban egyetlen lépés sem tehető.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

MAYER IGNÁCZ,

butorkereskedő

Zomborban, a Párizsi utcában,

ajánlkozik mindennemű butoroknak elkészítésére, raktáron tart bármily

URI KELENGYÉHEZ SZÜKSÉGES CZIKKEKET,

szakmájába vágó tárgyakat a kívánathoz pontiglan hiven megrendel s nem csak jutányos árat számít, de a butoranyagnak tartósságáért is kezeskedik.

Lakik a régi posta utcában, Riedl József-féle házában.

ÁRAK

az osztrák államokra nézve.	frt. kr.
1/4 iteés palack	3 60
1/2 iteés palack	1 80
3/4 iteés palack	— 90
1 iteés palack	— 50

FEHÉR MELL-SZÖRP

(weisser Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tisztí főorvosok által igazolva,

mindennemű idült köhögések, mellfajások, náthaláz, elévült rekedtség, torokbántalmak s tüdőnyálkásodás ellen eddig még kielégítő siker nélkül soha nem használtatt! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltünőleg jótékonyan hat, — különösen gercsos-köhögés és szamarhurutnak; elősegíti a nehéz s megaludt nyalkaköpeket, a gegeingert azonnal enyhíti, s rövid idő alatt eltávolítja minden, még az oly heves és gonosz aszkorköhögést is, s a verányas.

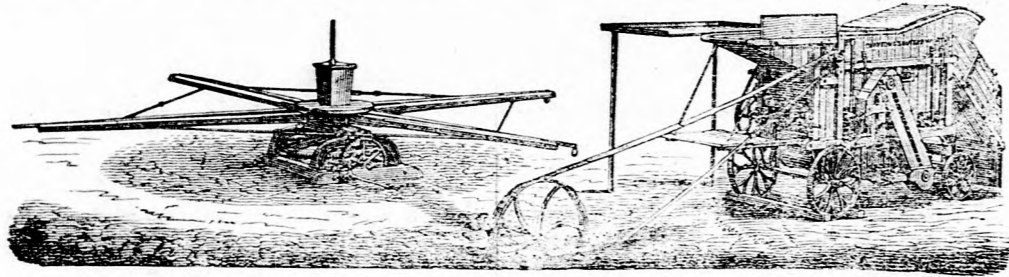
12-11

Használati utasítás.

Ezen szörpből naponkint legkevesebb három theakanállal vétetik be, először éhgyomorra s aztán a l-fekvés előtt, s két- vagy négy iteés üveg használata után tökéletes gyógyulás következik be. A savanyu vagy zsíros ételek s igen erős italok élvezése elmellőztetvén, más egyéb különös életmód nem kívánatik.

Mayer G. A. W.,
gyáros Breszlauban és Bécsben.

Kapható: HEINDLHOFER R., kereskedésben Zomborban.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH

gazdasági gépgyárosok.

Raktár: BUDAPEST, váczi korut.

Ajánlják valamennyi eddig létezett világtárlaton első jutalomdíjat nyert

gőzmozdonyokat, fa-, szén- és szalma-tűzelésre berendezve,

gőzcséplőgépeiket, biztosító (dobvéd) berendezéssel, továbbá

1-6 lovas járgány-cséplőgépeiket, tisztító és szákoló szerkezettel,

gabonatisztító-rostálkat, boronálkat, szénagyújtókat, fűkaszáló- és gabonarató-gépeiket, egyvasu úgy mint a híres szabadalmazott háromvasú elkészítet, valamint minden más egyéb gazdasági gépeiket a legjutányosabb árák mellett.

Képes árjegyzékek kicseréltre ingyen és bérmentve megküldetnek.

20-7.

1928 sz.
kig. 1880.

Telecska I. járási szolgabíróság.

Felhívás.

Mokry Viktor eltűnt ó-verbázi jegyző ezennel felhivatik jegyzői állásának azonnali elfoglalása végett alulírott szolgabírónál jelentkezni, és amennyiben ezt folyó év augusztus hó 20-ig tenni elmulasztaná, Ó-Verbász községi jegyzői állás végleg megürültnek fog tekintetni, és az 1871. évi XVIII. t. c. 85. § értelmében újból betöltettni.

Kulán 1880. évi július hó 1-én.

3-1.

Schick Matyás
szolgabíró.

Mértékhívó és szabászatban

oktatást ad

HAUKE FANNI

lakik: Flórián utca 373. szám alatt

Zomborban.

3-2.

Hirdetmény.

Ezennel van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek egyszer használt lisztzsákot 100 val 32 frtért, korpaszsákot 20 frtért ajánlani. Esetleg 3 havi várakozásra is.

Ajánlom egyben a felülmulhatlan pesti hengeralmi finom lisztjeimet; kitünő fehér és barna házi- és rozs kenyeret. Egész zsák liszt megvételénél a zsák ingyen jár.

Elfogadok cserébe lisztért és kenyérért mindenféle gabonát a folyó árban.

A belvárosban lakó állandó vevőimnek a kenyeret és más süteményeket fele áron süttetem meg, a külvárosi állandó vevőimnek ellenben ingyen.

Megsütés végett a kenyér naponta 8-8 1/2 óra, más sütemények 10-12 óra közt küldendők hozzám.

Egy 15-17 éves fiú a környékből a kinek kedve van a kenyérsütést megtanulni, nálam azonnal felvétetik.

4-2.

Jonás S.

4060 szám.

Árlejtési hirdetmény.

A tekintetes Bács Bodrogh megyei alispán úrnak folyó évi Junius hó 7-én 7042 szám alatti rendelete folytán engedélyezett javítása a titeli szolgabírószághoz tartozó épületeknek és pedig

1. szolgabírói lakház 602 frt 82 kr.
2. szolgabírói 1-ső segédi lakás 313 frt 76 kr.
3. szolgabírói 2-ik segédi lakás 309 frt 65 kr.
4. szolgabírói hivatal 286 frt 39 kr.

összesen 1512 frt 62 kr.

erejéig, ezennel pályázat nyitattik.

Az árlejtés a titeli szolgabírói hivatalban folyó évi július hó 19-én délelőtt 9 órakor nyilvánosan fog megtartatni. A feltételek és megállapított költségvetések a szolgabírói helyiségben a hivatalos órákban megtekinthetők.

A pályázók által az árlejtés megtartása előtt lefizetendő összeg kiteszi fent nevezett 1512 frt 6 krnak 5 0/0-át, mely készpénzben, vagy állampapírokban letéhető és az árlejtés után, kivéve a megtartót a többinek vissza szolgáltatni fog, a megtartó köteles azt 10 0/0-ig kiegyesíteni.

Szabályszerűen kiállított s a vádiumot tartalmazó írásbeli ajánlatok is elfogadtnak ha ezek az árlejtés napjáig benyujtatnak.

Titelben 1880. évi Junius hó 26-án.

3-2.

Nikoits szolgabíró.

HIRDETMEY.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására juttatni, hogy Lippert Károly úrnak helyben már évek óta fennálló

VÁSZONÜZLETÉT

átvettük, és hogy az átvett árucikkeket az eddigi bolt helyiségben a legjutányosabb áron elárúsítandjuk.

Felhasználjuk ez alkalmat, hogy a t. közönség nagybecsű bizalmát részünkre továbbra is kikérjük

Kiváló, tisztelettel

Schlieszer testvérek.

3-2.

Melléklet

V

Ingatlanokra b
Leszámított vá
Jelzálogilag biz
Hitelegyleti vá
Értékpapirokra
Magyar arany
vasuti
keleti
70,000 frt 1872
20,000 frt
matok
Ingatlanokra a
Jelzálogilag biz
után
Értékpapirokra
A felszerelési t
Az intézeti 111
Végrehajtási á
Pénzkészlet

B A R

Melléklet a „Bácska“ 28-ik számához.

A ZOMBORI TAKARÉKPÉNZTÁR MÉRLEG- ÉS VAGYON-KIMUTATÁSA

1880-ik évi június hó 30-án (összehasonlítva az 1879. évi december 31-iki állással.)

V A G Y O N	1879. decem- ber hó 31-én		1880. juni- us hó 30-án		T E H E R	1879. decem- ber hó 31-én		1880. juni- us hó 30-án	
	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr
Ingtatlanokra betáblázott kölcsönök	746,651		791,534		Befizetett részvénytőke	100,000		100,000	
Leszámitolt váltók	187,525		226,698		Tartalék és nyugdíj-alap	37,727	05	39,482	16
Jelzálogilag biztosított váltókölcsönök	306,470		294,500		Külön tartalék-alap értékpapírokra	—		36,492	50
Hitelegyleti váltókban	—		51,820		Betételek 6 % kamatozásra	1.235,880	35	665,862	48
Értékpapírokra adott előlegek	29,676		32,227		» 5 % »	255,361	84	1.019,279	45
Magyar arany járadék kötvények	214,280		289,380		» után járuló 6 % kamatok	31,286	87	16,916	52
» vasuti kölcsön kötvények	68,850		76,650		» » » 5 % »	3,725	97	21,826	57
» keleti vasuti 1873-iki államkötvények	42,000		—		Hitelegyleti biztosítéki alap	—		4,516	
70,000 frt 1872-ik évi államkötvények	—		72,100		» » » utáni kamatok	—		—	7 53
20,000 frt » » » után függő ka- matok	—		575		Ingtatlanokra adott kölcsönök	11,105	92	10,760	40
Ingtatlanokra adott kölcsönök után	14,423	25	14,374	13	Leszámitolt váltók és váltó kölcsönök	4,582	41	5,265	83
Jelzálogilag biztosított váltókölcsönök után	90	46	27 54		Értékpapírokra adott előlegek	131	19	145 20	
Értékpapírokra adott előlegek után	17	58	99 96		Beszedett betáblázási illetékek	1,042	93	1,026 06	
A felszerelési tárgyak értéke	4,984	20	4,849 51		Tisztviselők jutalmazására és jótékony célokra	3,051	73	—	—
Az intézeti 111 ¹¹² -ik számú ház értéke	47,838	96	47,838 96		A részvénytőke utáni 5 % kamatok	5,000	—	2,500	—
Végrehajtási árverésen megvett ingatlanokért Pénzkészlet	282	38	1,426 44		Osztalék (nyereség)	40,000	—	15,796 08	
	65,807	43	35,776 24						
	1.728,896	26	1.939,876 78			1.728,896	26	1.939,876 78	

Kelt Zomborban 1880. július hó 9-én.

BARTHAL JÓZSEF s. k.
igazgató.

CSARSCH SÁNDOR s. k.
könyvelő.

jegyzőségi szigorlatra való előkészülés végett, szerény feltételek mellett ismét mint írrok alkalmazást keres Ajánlatok H. I. betű alatt Bezdinba küldendik

Mult junius hónapban Zomborban elhalt összesen 49 személy 26 férfi és 23 nő, született pedig összesen 74 gyermek 36 fiu és 38 leány, kik közül 4 fiu gyermek halva jött a világra, s így városunk szaporodott 21 egyénnel.

Szintán a mult heteken megmárt egy veszett kutya egy asszonyt s rajta az ebdüh ki is ütött. A víziszony csak akkor látszott nála hosszú napok után esillapodni, mikor a község közszereiben álló lelkésze neki a vallás vigaszait föladata. Ez után pár óra múlva megszüntek kínjai

A „Bácska” mult számában füresának talált dolgokra felvilágosításul szolgáljon, miszerint a zombori népkörben néhány tag eszmecsere és a tervezett se-

gélyző-egyleti alapszabályok kidolgozásának céljából értekeznek. A részvényesek csak akkor lesznek ilyenekül tekinthetők, hogyha az intézet megalakultnak lesz mondható. Eldig egy fillér sem fizettetett be. A szemrehányás tehát hogy néhány úr a részvényesek összehívása nélkül működik, alaptalan. Mai napig szűkebb körben 2000-nél több könyvec-kére 20 krajcárjával történt aláírás. Szerkesztő úr szolgálatot tenne az ügynek, hogyha a felkért ívtartók névsorát b. lapjában nyilvánítani sziveskednék. Több oldalról történt ebbeli kérdés folytán ezuttal köztudomásra hozatik, hogy a létesítendő intézet élén azok fognak állani, akiket a könyvecske birtokosok talnyomó része erre majd érdemesnek fog találni. Az alapító választmány tagjainak nevei pedig annak kellő idejében fognak közé tétetni. J.

Beküldetett. Most már kész a Weidingerék sarkán a járóka, de örüljön, ha nyakát nem szegi, aki róla az

Elefánt felé menet vigyázatlanul lelép a lángtalanul szundikáló lámpa fényénél. Jó lenne oda egyelőre is dobogót veretni, nehogy ma-holnap valami szomorú lábtörést kelljen újságotnunk.

Beküldetett: A zsidó hit és erkölcsstan hatása a társadalmi életben. Irta Sztanojevits Simon.

Mai számunkhoz van csatolva a „zombori takarékpénztár” 1880. év I-ső felének mérleg és vagyon-kimutulása, melyre olvasóink figyelmét ezennel felhívjuk.

Szerkesztői üzenet.

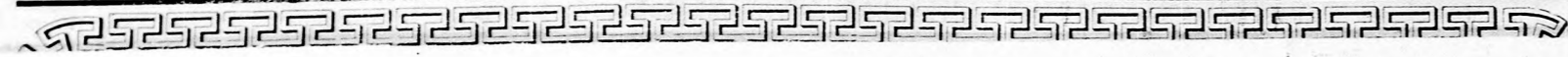
Mult, jelen, jövő! Véleményünk: akaszsa fuzfa lantját szegre. Pharesnek. Levele a jövő számban jó, mert a mostanira nagyon későn érkezett.

Felkérjük a Mokry-féle leánynevelő intézet ügyében irt névtelen levélnek szerzőjét, hogy nevezze meg magát, mert különben a panaszra okot szolgáltató dologban egyetlen lépés sem tehető.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laphulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

gabonatisztító-tostálkat, boronálkat, szinagyújtókat, fűhaszáló- és gabonaszárító-gépeket, egyvasu úgy mint a híres szabadalmazott háromvasú ekéiket, valamint minden más egyéb gazdasági gépeket a legjutányosabb árak mellett. Képes árjegyzékek kizáratra ingyen és bérmentve megküldetnek. 20-7.

1928 sz. Teleska I. járási szolgabíróság. kig. 1880.

Felhívás.

Mokry Viktor eltűnt ó-verbászi jegyző ezennel felhivatik jegyzői állásának azonnali elfoglalása végett alulírott szolgabírósnál jelentkezni, és amennyiben ezt folyó év augusztus hó 20-ig tenni elmulasztaná, Ó-Verbász községi jegyzői állás végleg megürültnek fog tekintetni, és az 1871. évi XVIII. t. c. 85. §. értelmében újból betöltetni.

Kulán 1880. évi julius hó 1-én.

3-1.

Schick Matyás szolgabíró.

Mérfékvétel s szabászaftban

oktatást ad

HAUKE FANNI

lakik: Flórián utca 373. szám alatt

Zomborban.

3-2.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására juttatni, hogy Lippert Károly úrnak helyben már évek óta fennálló

VÁSZONÜZLETÉT

átvettük, és hogy az átvett árucikkeket az eddigi bolt helyiségben a legjutányosabb áron elárúsítandjuk.

Felhasználjuk ez alkalmat, hogy a t. közönség nagybecsü bizalmát részünkre továbbra is kikérjük

Kiváló tisztelettel

Schlieszer testvérek.

3-2.